

Izhaja vsak dan, izvemal nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik koncerna lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane družbe z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročilna zbirka: Za celo leto . . . . . K 24— za pol leta . . . . . 12— za tri mesece . . . . . 6— Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . 5-20 za pol leta 2-50

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti črne kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vln. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vln. Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5— vsaka nadaljna vrsta . . . . . 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšeratični oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačila in tožbe v Trstu.

Uprava in inšeratični oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Pooblaščenični račun št. 841.652.

Skupni položaj v Karpatih popolnoma ugoden. Prvi naši cilji doseženi.

Položaj na severnem bojišču.

DUNAJ, 4. (Cenzurirano.) Kakor se je moglo predvidovati, so Rusi tudi včeraj nadaljevali v ozemlju na obeh straneh Dukljanskega prelaza svoj siloviti napad. Čigar namen je, da bi prebili našo fronto. Moral so se povsod umekniti ob velikih izgubah moštva in materijala. V ozemlju med Užoškimi prelazom in Pantyrskim sedlom so zavezniške čete vrgle nasprotnika iz njegove tretje, severno od glavnega Karpatskega grebena napravljene obrambne črte in so ugrabile velik vojni plen.

Skupni položaj v Karpatih se more smatrati za popolnoma ugoden. Prvi cilji, katere smo si postavili, so doseženi.

Z zadovoljstvom se zaznamujejo vsi o nemških napadih ob Rawki in Bzuri, kjer se vrše že mesece na izprehembah bogati boji. Sedaj se zdi, da je kriza tamkaj premagana in da se je stvar končno obrnila v prid naših zaveznikov. Morda se sme v tem dejstvu že nekoliko opaziti vpliv onih dogodkov, katerih torišče so že več tednov Karpata. — (»Tagespost.«)

BUDIMPEŠTA, 4. (Cenz.) »Az Est« poroča: Wyszkow so zavzeli naši. Sneg, ki ga je nad en meter, otežuje umikanje Rusov. V Bukovini se umikajoče ruske čete so dobile močna ojačenja. Kakor se zdi, so se tudi že uredile iznova, ker so se med prednjimi stražami ojačenih čet pri Jakobenyju in našimi četami, katerih naloga bi bila, da vzdržujejo nove pozicije, že vršili spopadi.

Ruske vesti.

KODANJ, 4. (Cenz.) »Berlingske Tidende« poroča iz Petrograda: Ruski poizkus obkolitve nemških čet na severnem Poljskem se smatra za izjalovljen. Petrograjska brzojavna agencija priznava odpetegnitev ruskih čet iz Karpatov.

CURIH, 4. (Cenz.) Iz Petrograda se poroča: »Rječ« in »Goloz Moskva« poročata o napadu Avstrijcev, izvršenem s premočjo. Rusi da so bili prisiljeni, ustaviti operacije proti Bochnji in se koncentrirati okoli Tachnovega. Dobro skrite avstrijske baterije da so strahovito začele obstreljevati Ruse. En kozakiški polk da je bil skoraj popolnoma uničen.

Car na bojišču.

CARSKOJE SELO, 4. (Kor.) Car je odpoval na fronto.

Nemški in avstro-ogrski ujetniki v Sibiriji.

WASHINGTON, 4. (Reuterjevo poročilo.) Rusija je prejelčevala Zdrženim državam, da je razdeljevanje živih, denarja in obleke med nemške in avstro-ogrške ujetnike v Sibiriji dovoljeno le potom ruskih vojaških oblasti. To sporočilo ruske vlade se nanaša na to, da je neka ameriška ekspedicija že odšla iz Pekinga.

nobenega glasu ne o ladji, ne o njenem moštvu. Sodni se, da je »Oriole« ena onih dveh nepoznatih ladij, ki so ju nemški podvodni čolni torpedinirali. »Oriole« je imela 1490 ton vsebine in je bila zgrajena v minoletu.

Ponesrečena ladja.

AMSTERDAM, 4. (Kor.) Iz Hocka na Holandskem javljajo: Neki danes po noči semkaj dospeli parnik poroča, da je 14 milj zapadno od svetilnika Moze pasirala razbita ladja, katere jembori so moleli iz vode. Odplul je pilot da ugotovi stvar.

Parnik »Dacia«.

LONDON, 4. (Kor.) »Dacia« je brzojavila v torek zvečer iz Sauidy Baya, da je niso še zadržali.

Podvodni čolni za Anglijo.

LONDON, 4. (Kor.) Glasom poročila v »Associated Press« gradivo v Kanadi 20 podvodnih čolnov za Anglijo, od katerih mora biti deset izvršenih do jeseni.

Angleški parlament.

LONDON, 4. (Kor.) V spodnji zbornici je naglašal glasovi v svojem odgovoru na razna vprašanja in priporočila glede delovanja parlamenta sklep vlade, da ne predloži nobene take zakonske predloge, radi katere bi mogle nastati spor med strankami. Rekel je, da se morajo, dokler vladajoči položaj ne bo rešen, odložiti vse razprave o notranji političnih vprašanjih.

Kanadski parlament.

LONDON, 4. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča iz Montreala: Parlament bo odprt v četrtek. Pečal se bo izključno z vojnimi zadevam. Za nadaljevanje vojne se bo zahtevalo 100 milijonov dolarjev.

Podražanje mleka v Londonu.

LONDON, 4. (Kor.) S prihodnjo nedeljo se zvišajo v Londonu cene mleka za pol penca pri četrt litru. Tudi cene moka se višajo.

Vojaška odlikovanja na Francoskem.

PARIZ, 4. (Kor.) Zbornica je sprejela včeraj zakonski načrt, ki uvaja odlikovanja za vojake, vojni križec. Ta vojni križec se bo podeljeval častnikom, podčastnikom in moštvu, ki so v času od izbruha vojne imenoma navedeni v dnevnem povelju.

Tekom seje je neka ženska s tribune za gledalce vrgla neke papirje v zbornico. Ženska, ki je dozdevno blazna, je bila arretirana. Pri zaslišanju je podala zmedene izpovedbe in slabi francoščini in je trdila, da je Rusinja. Žensko obdržijo v policijskem varstvu, dokler ne odprejo, kdaj je.

Francosko mnenje o Nemcih.

PARIZ, 4. (Kor.) »Temps« občuduje spretnost Nemcev v zgradbi novih zveznih prog, katerih ena, n. pr. vodi v polukrogu okrog Verduna, dočim druga sega vse do St. Mihiela. »Tudi na Francoskem«, pravi članek, »skrajnost in se ne vda, dokler ne bo potlačena tako, da se ne bo mogla opomoči.« V odličnih francoskih krogih da se tudi glede ukrepov nemške vlade v stvari uporabe žita in kruha ne vdajajo nikakršnim iluzijam, temveč da vidijo v njih zopet dokaz, da Nemčija hoče nadaljevati vojno do skrajnosti.

Socijalni demokrati in vojna.

KARLSRUHE, 5. (Kor.) Ob koncu včerajšnje seje druge zbornice je imel podpredsednik Geisz (socialni demokrat) patrijičičen nagovor, v katerem je izražal upanje, da delo zunaj na bojišču in doma zagotovi nemškimi državljanom časten mir. Nato je Geisz zaključil trikrat »hoch« veikiemu vojvodi in nemški domovini.

Berolin, 5. (Kor.) V zvezi z Liebknechtovo izjavo, priobčeno v »Vorwaertsu«, je socialnodemokratska stranka skienila sledeče:

Stranka zavrača z vso odločnostjo trditev, da dovolitev vojnih kreditov nasprotuje interesom proletarijata ter pro-

gramu in sklepom mednarodnih kongresov. Stranka proglašda, da je očitanje Ledebourja, da strankino vodstvo v svojem poslovanju zasleduje zavlačevalno in prikrivalno politiko, brez vsake dejanske podlage, in obsoja kar najstrožje njegovo postopanje.

Težave z vojnim kruhom v Nemčiji.

BEROLIN, 4. (Cenz.) Peka vojnega kruha je otežkočena, ker ni na razpolago dovolj krompirjeve moka. Tovarne krompirjeve moka delajo z izgubo in so po poročilu »Berliner Tageblatta« ustavile obrat. Najvišja cena za krompir se smatra za prenikzo. Z druge strani se priporoča pekom uporaba svežega krompirja, kar pa je silno težavno.

Iz predzgodovine sedanje vojne.

BEROLIN, 4. (Kor.) »Norddeutsche Zeitung« piše: Ruska vlada se smatrala za primerno, da iz izmene brzojavk pred izbruhom vojne med cesarjem in carjem, objavi brzojavko poslednjega od 29. junija, v kateri se med drugim opozarja na to, da bi bilo pravilneje, da se srbsko - avstrijski problem predloži haškemu mirovnemu sodišču. Podtika se nemški vladi, da namenoma ni priobčila te brzojavke ter da je z nekom prezra carjev poizkus, da še neposredno pred izbruhom prepreči vojno s tem predlogom.

K temu izkivljanju je pripomniti najprej, da so bile v nemško Belo knjižo sprejete le tiste brzojavke med obema vladarjema, ki so bile za potek pogajani odločilne. K tem se omenjena brzojavka ni prištevava.

Sedaj dodatno objavljena brzojavka carjeva z dne 29. julija se glasi: »Hvala za tvojo prijateljsko brzojavko. Ker je bilo oficijelno priobčilo, ki je je podal danes tvoj veleposlanik mojemu ministru, podano v tako drugačnem tonu, prosim te, da pojasniš to razliko. Pravilneje bo, da se avstro-srbski problem izroči haški konferenci. Zaupam tvoji modrosti in tvojemu prijateljstvu.«

Odgovor nemškega cesarja je priobčen v nemški Beli knjigi. Spričo njegovega besedila pač ni potrebno več nobeno pojasnilo, zakaj ni cesar Viljem v svojem odgovoru privolil v carjev predlog za mirovno sodišče. Ne glede na to, da je bil predlog le približno omenjen, je spričo militaričnih priprav Rusije proti Avstro-Ogrski izgubil vsak stvarni pomen. Rusija je istega dne, ko je odšel carjev telegram njegovemu velečlanstvu, vkljub opetovanim nemškimi svarilom proglasila mobilizacijo 13. armadnega zbora proti Avstro-Ogrski, ne da bi se bila od strani Avstro-Ogrske poprej izdala taka odredba. Resnična ruska mobilizacija je začela že 24. junija. Predloga za mirovno sodišče od strani države, ki radi v vpošte prihajajočega spora svoje čete mobilizira in s tem grozi z vojno, ni bilo možno smatrati za v resnici resnega ni nadebnega.

Kar se tiče v brzojavki ruskega carja omenjenega koraka nemškega veleposlanika v Petrogradu, Pourtalesa, pri ministru za vnanje stvari Sazonovu, je bilo to sporočilo veleposlanika ministru, kjer je na resen način opozarjal na to, da bi nadaljevanje z ruskimi odredbami za mobilizacijo pomenjalo resno nevarnost za evropski mir. To priobčilo, ki je imelo značaj prijateljskega posvarila, ni bilo v resnici nič drugega, nego ponavljanje tega, kar je poslanik od 25. julija dalje naglašal v vseh pogovorih, ki jih je imel z ministrom. Od onega dne, ko je bila ruska garda pozvana iz tabora pri Krasnem selu nazaj v Petrograd, ni grof Pourtales opušal nobene prilike ne da bi bil ministra Sazanova z največjo resnostjo opozarjal na nevarnosti kako militaristične priprave. Pri priobčilu, na katero se je sklicevala brzojavka carjeva, ne gre torej na nikak način za kako izjavo, ki bi bila v nasprotju s pravih tona, ki ga je ubirala Nemčija med vsemi pogajanj. Če pa je car drugače razumel, potem je najti pojasnila za to le v tem, da je ruski minister, kakor se zdi, opustil, obvestiti svoje

carskega gospoda o preidšem nemškem svarilu pred militaričnimi oboroževanji.

Burska vstaja.

PRETORIJA, 4. (Reuterjev urad.) Stirje častniki in sto Burov, del Maritzovih bojnih sil, se je vdalo pri Kakamasu. Nadaljnih 500 mož se je vdalo s Kämpom.

Med Kitajem in Japonsko.

PEKING, 4. (Poročilo Reuterjeve pisarne.) Uradno močeno o zahtevah Japonske. Industrijski konzulci Lungkou - Veilsien, industrijskih konzulci v Mandžurji, v južni Mongoliji in Šantungu, rudniških konzulci v Šantungu, Kiangsi, Ngauhveiu in Fukienju, obnovitve namenske pogodbe Port Arthurja, kakor tudi rešitve različnih nerешenih vprašanj. Vlada ostaja mirna in previdna. Prebivalstvo je razburjeno.

Argentulna vzyame svoje zlato iz Evrope.

BUENOS AYRES, 2. (Kor.) Vlada je sklenila, da odpošlje v Evropo fregato »Sarmientos«, da vzame na krov v argentinskih poselaništvish nalozeno zlato.

Budimpeštanska občna garantira za pol milijona posojila.

BUDIMPEŠTA, 4. (Kor.) Minister za notranje zadeve je odobril danes sklep gradnega mesta, da se manjšim eksistencam, ki so zabredle vsljed vojne v finančijelne težkoče, izposlušajo pri vojnokreditni banki manjša posojila do zneska 500.000 kron.

Vihar porušil šolsko poslopje.

LUGO, 3. (Kor.) Vsljed silnega viharja se je nahajalo 30 otrok, podrlo. En otrok je se je nahajalo 30 otrok, podrlo. En otrok je bil ubit, več težko ranjenih.

Izvoz turškega tobaka dovoljen.

CARIGRAD, 3. (Kor.) Turška vlada je izvoz tobaka zopet dovolila.

Žitni trg.

VRATISLAVA, 4. (Kor.) Pšenica 25.65, rž 21.65, oves 20.60.

DUNAJ, 4. (Kor.) Kupčija počiva na vsej črti. To se ne tiče samo glavnih žitnih vrst, ampak tudi postranskih predmetov.

Dolgovni velikih držav.

Washingtonska vlada je objavila uradno statistiko dolgov vseh držav na svetu in sicer po stanju pred izbruhom sedanje vojne. Po tej statistiki znašajo dolgovni vseh držav 168 milijonov v nemških markah.

Iz te statistike navajamo sledeče podatke:

- Francija dolguje 25.100 milijonov v nemških markah.
- Rusija dolguje 18.200 milijonov mark.
- Anglija dolguje 13.900 milijonov mark.
- Italija dolguje 7.200 milijonov mark.
- Angleška Indija dolguje 5.900 milijonov mark.
- Japonska dolguje 5.000 milijonov mark.
- Nemčija dolguje 4.700 milijonov mark.
- Avstro-Ogrska dolguje 4.200 milijonov mark.
- Združene države dolgujejo 4.100 milijonov mark.

Skupni dolgovni nemških zveznih držav znašajo 14.900 milijonov mark, a je v njih uračunjeno tudi izvrstno organizirano železniško omrežje, ki nosi velike dobičke. Razven Japonske ni nobene druge države, ki bi bila izključno lastnica vseh prometnih prog na lastnem področju. Za poddržavljenje železnic se je precej storilo tudi v naši monarhiji.

Sličice iz vojne.

Dva brata. V »Gazeti Podhelanski« opisuje neki stotnik sledečo epizodo iz decembarskih bojev na Rusko-Poljskem: Naskakovali smo sovražne pozicije ponovno toda brez uspeha. Strojne puške so zaporedoma pokosile naše vrste. Toda dotično močno pozicijo smo morali dobiti za vsako ceno, da si tako napravimo prosto pot za nadaljne operacije. Tudi jaz sem dobil povelje, naj s svojimi ljudji se enkrat izvršim bajonetni naskok. Trobenta je zatrobila k naskoku; teki smo čez polja, kjer je bilo na kupe naših mrtvih tovarišev. Dirjal sem naprej: »Gospod stotnik! Začuden se obrnem in zagledam, da je naš trobentač, ki se je skrtil za nekdo truplo in mi klical: »Gospod stotnik, to je moj mrtvi brat! Toda danes ni čas za žalovanje, vsaka sekunda je dragocena, tem dragocenejša, ker sovražnik ne čaka.« Zaklical sem zato: »Naprejš! Trobentač je

poslovil za zadnji pozdravom od svojega mrtvega brata, zatrobil vnovič k naskoku in skočil za menoj. Napravil je samo par korakov, ko je zadel a krogla iz strojne puške tudi njega in sicer naravno v čelo. Padel je mrtev na tla — skorvo poleg trupla svojega brata. Moja stotnija je končno po strašnem krvavem klanju zavzela zaukazano pozicijo. Žal mi je bilo za nesrečna dva brata, ki mi ostaneta sigurno vedno v spominu.

... . Jutri v hladni grob. (Iz pisma nekega vojaka.) ... . Jutro je. Pred nami travniki, zaviti v meglo in v sivih obrisih se dvigajo majhni griči. Grobovi so, grobovi junakov. Da grobovi, kamorkoli pogledaš, grobovi in grobovi. Tu počivajo oni, ki so žrtvovali najdražje, kar imajo, življenje za domovino. Tu leže prijatelji in sovražniki združeni v pešnem spajnju. Kaj hočeš na tem pustem kraju? Ni bila radovednost, kar nas je gnalo, da smo motili mir mrtvih. Hoteli smo kopati, zakopati našega tovariša. Na levi krasna drevesna skupina, tako prijazna za počivanje. Tu naj ga pokopajmo. Naj ima svoj grob. Nemo, brez besed smo zasajali lopate v zemljo. Grob je gotov. Z višine so prinašali štirje tovariši tiho in slovesno mrljica. Bil si nam vedno ljub, drag tovariš. Se enkrat ti hočemo pogledati v tvoji blesti, mrtvi obraz. Hitro te je doletela smrt. Brez skrbi si slonel v strelskem jarku, mogoče si mislil na svojo družino. Tu je prišla granata in ni te več bilo. Se pred par dnevi si dobil sliko žene in otrok in nam jo kazal s ponosom in veseljem. A sedaj te polagamo v grob. Sledil je kratkegov tovarišev; poslušali smo ga od kritih glav. Spominjali smo se vme in sirot, ki ne morejo biti tudi nikdar ne bodo našli groba pokojnika. Pogledal sem naukrog, videl solze, objokane tovarišev, junakov, ki so že tolikokrat junaško gledali smrti in v obraz. Vsakdo je molil na tiho in vrgel pest zemlje v grob, ki smo ga potem zakopali. Križ z imenom padlega krasni mesto, okrog in okrog begovni grmi. Počivaj sladko tovariš, počivaj v miru. Za tebe ni več vojne, zgini si in odšel v bojni mir ... . Na višinah okrog razsaja vojni. Pokanje pušk, grmenje topov naokrog. Par krogelj zažvižga tudi nad nami. Molčeč smo šli po strmih višinah nazaj v strelske jarke, nazaj v boj. Kdo izmed nas je neki prvi, ki se bliža večnosti, daleč proč od nemirnega sveta? ... .

Živci in vojna. V angleškem zdravniškem strokovnem listu »The Lancet« je priložen zanimiv članek o nervoznih stanjih in sanjah vojakov na bojišču. Nevrotiki reagirajo čisto na povsem čuden način, če se je v njihovi neposredni bližini dogodila kaka eksperzija. Kažejo nagnenja k somnambulizmu in hodijo kakor mesečni po strelskih jarkih sem in tja. V sanjah vojakov se najpogosteje pojavlja strah pred izolacijo, posebno pri ljudih, ki so v najsprednejih strelskih jarkih. Sanja se jim, da so zašli v labirint, iz katerega iščejo izhoda, ali da se plazijo po samotnih gozdovih, kjer so jih njihovi bežeči tovariši pustili čisto same. Najrhljeji ropot med spanjem povzroča, da se jim zdi, da slišijo razpokajoče se granate, ali pa topot korakajočih polkov, tako, da se kričeč vzdramljajo iz sanj. Nekateri sanjajo tudi, da niso mogli iztrgati batala iz tesesa sovražnika, ko so nujno potrebovali tega orožja za svojo obrambo. Najpogosteje spremljevalna pojava te nervezne nespanje, ki jo povzroča vojna, pa je — napetost.

Razne politične vesti.

Vrvenje v Italiji. Po Italiji traja vrvenje dalje, a ognjišče mu je v vprašanje nevtalnosti, oziroma intervencije. Živihne diskuzije v ožjih krogih, po javnih lokalih in tudi listih izživlje govornica. Da se nemški veleposlanik Bülow ne pogaja se sedanjim ministrskim pred »dnikom Salandrom, ampak z Giolittijem, iz česar nam stopa pred oči možnost, da je ta znani italijanski politik in državnik — prihodnji mož, prihodnji načelnik italijanske vlade. Ko so že pred par tedni nastale govornice, da Giolitti izpodkopa Salandra in da mu utegne tudi res slediti, se je to izpremembo tolmačilo v smislu, da Italija ostane nevtalna in da ne poseže v danjo vojno. Potemtakem bi bilo sklepati, da se Giolitti moč miru in lojalnega vedenja napram zaveznicima Avstro-Ogrski in Nemčiji. Do drugačnega domneva pa moramo priti, ko čitamo karakteristiko, ki jo podaja »Tribuna« o Giolittiju. Giolitti je — pravi »Tribuna« — v vsem političnem delovanju vsikdar dokazal kako se zna prilagajati menjajočim dejstvom. Od nekaj je bil neproten doletenim formulam. S tistim optimizmom višjega reda, ki je prava esenca politične nadarjenosti, je

Po nemških podvodnih čolnih torpediniranih parnik ?

AMSTERDAM, 4. (Kor.) »Nieuw van den Dag« javlja iz Londona: V krogih paroplovcev vlada vznemirjenje radi usode parnika »Oriole« družbe Generale Stean Navigacion Company. Ladja je odplula v petek iz Londona v Havre in od tedaj ni

vsikdar znal porabljeni prilike, ki mu jih je nudila menajca se resničnost. Zato se zdi popolnoma izključeno, da bi se a priori trdno oprijel kakšne formule. — Po domače, po slovensko, bi se glasila ta karakteristika: Giolitti je mož, ki zna spretno obratovati plašč po vetru momenta, in nekoga lepega dne bi mogel — če bi prišel na kr-milo — postati iz pristaša nevtalnosti mož — intervencije. Je pa med italijanskimi po-litiki v resnici mož, ki odločno govore za to, naj Italija ne vtika prsta v sedanji o- genj. Senator Roland Ricci je te dni nujno opozarjal Italijane, da najvažnejši interesi Ita- lije leže v Sredozemskem morju in zato da je Francija najnevarnejši konkurenca Italijanov. Tako se križajo mnenja v Italiji. A kdo bi mogel reči, katera strana tehničnega političnega razpoloženja v Italiji bo končno težja.

Anglijski premogovniki v vojnem času. Kakor je razvidno iz angleških časopisov, tvorijo delavci po premogovnikih velik kon- tingent za angleško armado. Seveda se v angleškem premogovnem revierju, posebno v centru New-Castla, pomanjkanje delav- cev močno občuti. Kdor pride v kak hotel tega mesta, takoj zapazi, da vladajo druge razmere. Poleg oficirjev sede trgovci in obrtni- ki v črnih večernih toaletah. Razpravljajo o kupčiji. Stara in dobičkawsna trgovina s premogom, je v začetku vsled vojne močno trpela, toda zdaj se, da se je sedaj zopet dvignila. V normalnih časih je šlo 80% iz- voza premog preko New-Castla. Ko so množične premogovne družbe zmanj- šale svoje, se je v Northumberlandu pri- glasilo k vojakom 61.000 delavcev, 35.000 pa v Durhamu. Posledica tega je seveda manjši izvoz premog. Stokovnjaki cenijo lemi izpad na 60 milijonov ton. Povpraševanje po angleškem premog pa je v Fran- ciji in Skandinaviji zelo naraslo, ker se na- hačajo franco-ki in beigijski premogovniki v nemških rokah.

Nemški ujetnik na Japonskem. V an- gleškem jeziku izhajajoči „Japan Weekly Chronicle“ je objavil dne 3. decembra slede- čiši izvorni dopis iz Tokija: V nedeljo, dne 22. novembra je bilo v bližini postaje Sinagava živahno vrvenje. Velike množice ljudstva so vrvele tjakaj, da vidijo nemške ujetnike, ki so bili na poti v Asakuso. Vlak, s katerim so se peljali, je prišel na postajo ob 4:10 popoldne. S tence je že zatonilo in šinagav- ski zaliv se je zvil v mrak. Novo šotiri- šče za ujetnike je blizu morja in tu so bile mo- ožice, ki so prišle gledat ujetnike, tako goste, da se ni bilo mogoče niti ganiti. Iz oken sosednjih hiš je bilo videti glave pri glavah, kakor gnezda polna mladih pičev. Od časa do časa so zadoneli glasni klici iz različnih delov množice in slišati je bilo tudi klice policajev in vojakov, ki so bili v po- sebem namenu odposlani k barakam v Azabu. Na peronu sta se nahajala gospod Furnkava, podpredsednik cesarske želez- niške uprave in Jakahaši, postajni načelnik v Simbaši. Klicanje in šumenje množice je dosegalo v postajo. Ko so ujetniki izstopi- li, so se postavili s kovčgi in odejami v vrste. Med ujetniki se je nahajal neki Rjoro, ki se je odlikoval v nekem ponočnem na- padu pri Satzuanu. Mlade dame so razde- ljevale ujetnikom cvetlice. To je vzbudilo splošno pozornost in množica je bila čisto zadovoljna. Po preteku pol ure se je pričel spredov ujetnikov. Ko so se pokazali, se je nemir množice podvojil. Vsi so jih hoteli videti in policija in vojaštvo sta imela dosti opravka, da sta vzdržala mir in red. Ujet- niki so se z električno železnico odpeljali v Honganji. Bilo jih je 313. Bilo je o-oli 6 zvečer, ko so prispeli na dol-čeno mesto, kjer bilo polno ljudstva. Polagoma, le pola- goma se je ogromna množica razšla.

Nestor med madjarskimi politiki, po- slanec Josip Madarass, je umrl te dni v Bu- dimpešti. Madarass je dosegel starost — 100 let, a član poslanske zbornice je bil nepre- trgoma od leta 1848!!!

apeževa akcija za izmenjavo ujetni- k v. Iz Rima javljajo: Kakor javljajo listi- je papež predlagal izmenjavo ujetnikov ome-eno na ženske in otroke in pa na moške nad 55 let. Med vlastni, ki so dale ugo- den odgovor, so Anglija, Nemčija in Av- stro Ogrska.

Kakor poprej se je sveti oče obrnil ne- posredno do gavarjev držav.

Kakor javlja „Tribuna“, traja izmenjava mi-šli med sveto stolico in evropskimi dr- žavnimi pisarnami dalje in jej je namen, da izp- sluje i menjavo za vojaško službo ne- sposobnih, kar bi naletelo, kakor se zdi, na razne težkoče.

Knez Konrad Hohenlohe-Schillingfürst. „Slovenski narod“ piše: „Po več kakor de- setletnem delovanju v Trstu zapuša knez Konrad Hohenlohe-Schillingfürst primorsko cesarsko namesništvo ter se podaja v poli- tični pokoj. Cesar ga je imenoval za pred- sednika najvišjega računskega dvora. Neradi vidimo odhajati moža, ki se je pokazal v svojem važnem delokrogu pravičnega in za blagor izročenihi moža dežel vnetega zastop- nika najvišje državne oblasti. Doba princa Hohenlohe pomenja za celo Primorje dobo narodnega in gospodarskega pomirjenja, po- menja za nas Slovence ob Adriji začetek le- pega razvoja, kateremu smo mogli posvetiti svoje sile, ker jih ni več izpravljal zavoženi sistem Hohenlohejevih prednikov.“ Nadaljna izjavjanja je zasegaj cenzura.

O ranjenih, odnosno bolnih vojakihi. — V mestno bolnišnico so bili sprejeti: Fran Hoffmann od 18. pešpolka, Anton Členik od 87. pešpolka, Jurij Čumpruk od 24. pešpolka ter črnovojniki Mihael Germeč, Ivan Dilenta, Josip Piroc, Ja- rosław Kopecky in Anton Virant. — O du- šiščeni so pa bili iz mestne bolnišni- ce: Vladimir Gulin od 80. pešpolka, Ivan Čapko od 91. pešpolka, Pavel Buzek od

6. honvedskega pešpolka, črnovojnika Fr. Kosjak in Ivan Haydn, Evgen Trstenjak od 53. pešpolka, Vasilij Volovan od 43. pešpolka, Josip Valjek od 12. pešpolka, Fran Frühhauf in Pavel Badium od 5. do- mobranskega pešpolka, Imbre Hatvany od 38. pešpolka, Josip Haldas, od 90. peš- polka, Mihael Mandel od 20. pešpolka, J. Kaslik od 93. pešpolka, Jurij Kraemer od 6. honvedskega pešpolka, Nikolaj Paveti- č od 31. pešpolka, Emerih Bereszki od 101. pešpolka, Fran Ružička od 21. peš- polka, Adelchi Lughero od provijanta, in Arigo Bolaffio od 22. pešpolka. Umrl je v mestni bolnišnici Ivan Kukec od 20. lovskega bataljona. — V pomožno bolni- šnico v zavodu „Avstro-Amerikane“ so bili sprejeti: Peter Petronio od 22. polka poljskih havbic, Karel Gorup od 7. topničarskega polka, črnovojniki Jernej Pečar, Andrej Belič, Ivan Lončar, Domi- nik Kokalj in Matej Zumar od 22. pešpol- ka, Ivan Miniussi od 26. domobranskega pešpolka, Ivan Počkar od provijanta, Fr. Levakovič od 27. pešpolka, Stefan Sak- sida od provijanta, Vasilij Velovan od 43. pešpolka, Josip Valjek od 12. pešpolka, Vladimir Gulin od 80. pešpolka, Mile Pro- sič, Josip Skok, Fran Movia in Severin Marušič, Nikolaj Vascotto od 87. pešpol- ka, Avgust Marcolin od provijanta, Josip Ludvig od 87. pešpolka, in črnovojnik M. Milič. Poleg teh so bili v pomožno bol- nišnico sprejeti še oni, ki so bili odpušče- ni iz mestne bolnišnice. Odpuščeni so pa bili iz te mestne bolnišnice: črnovojnik I- van Grizančič, Ivan Dilena od provijanta Karel Köhler od provijanta, Peter Bazza- rini od 8. topničarskega polka in Ivan Nor- dio od 7. pešpolka.

Netočna naznanila o smrti na bojišču. Pripetili so se že večkrat slučaj, ko so se izkazali v seznamu izgub taki vojaki kot mrtvi, o katerih se je dognelo pozneje, tudi po več mesecih, da niso mrtvi, marveč ujeti; bili so večinoma ranjeni. Taki slučaji se množe osobito zadnji čas, odkar se na pri- zadevanje nevtalnih držav urejajo obvestila o vojnih ujetnikih. Vojno mini-terstvo je izda- lo odlok, ki določa, naj se s stavljajo poro- čila o smrti previdno in naj se javi smrt le kadar je dognana tako, da se ne more dvo- miti o njej. V vseh drugih slučajih naj se javi, da vojaka pogrešajo.

Tiskovna pravda v Mariboru. Ptujski „Štajerc“, znano glasilo stranke „Štajerca“, je v svoji lanskii 23. številki objavil več ne- resničnih notic o poslancih S. L. S. dr. Jan- koviču in dr. Benkoviču. Poslanca sta tožila odgovornega urednika Linharta in povzroči- telja notic, Antona Kovaciča. Pred razpravo se je pa posrečilo predsedniku izjemnega sodišča, višjemu deželinosodnemu svetniku dr. Fraydlu, da se je z ozirom na kritični čas sklenila poravnava. Oba obtožena sta se obvezala, da objavita v „Štajercu“ na istem mestu in s istimi črkami izjavo, v ka- teri obžalujeta, ker so bili objavljeni neutem- eljeni očitki in sta se obvezala nadalje, da prosita odpuščanja in da dovolita, da oba zasebna tožnika na stroške obtožencev o- javita to izjavo v „Slovenskem Gospodar- ju Sodišču“ se je prepustila dneva stroškov s pris avkom, naj se izdatki založe v treh dneh, ko po-tane poravnava pravomočna.

„Križ vojne oskrbe“, ki so ga izdale or- ganizacije za vojno oskrbo, je nastopil po- v široko javnost in že ga vidimo tu in tam v gumbnici ali kakor brošo. Ga pač sedaj ni nikogar, ki ne bi v tej ali oni obliki so- deloval na vojni oskrbi in tako naj tudi vsakdo nosi okusni medlo-zlati križ z v sedanjem času toli pomembno devizo: vojna oskrba. Križ se izda sedaj tudi v manji izdelavi z gumbom in iglo, kot pri- vesek, krvavna igla, igla za ženske klo- buke in kot gumb za manšete. Po spret- nem spojenju 11 malih križev je ustvarje- na celo jako okusna zapestnica, ki pred- stavlja dražesten nakit. Dočim iznaša ce- na za veliki križ 2 Kr., so pa različni mali izdelki po 1 Kr 50, gumbi za manšete po 3 Kr, zapestnica 8 Kr. Tudi različne vrste pismenega papirja je utisnjen „Križ vojne oskrbe“ v zlatem kovju. Naročila je po- šiljati tehnični obratni centrali pisarne za vojno pomoč c. kr. ministrstva za notranje stvari, Dunaj, I. Hoher Markt št. 5.

Trgovska in obrtna zbornica. „Wiener Zeitung“ je objavila, da je minister za tr- govino potrdil zopetno izvolitev Ivana Scaramanga, viteza Altomonte, predse- dnikom, in Riharda barona Alborija pod- predsednikom trgovske in obrtne zborni- ce v Trstu za leto 1915.

Tudi za slovensko porabo. Izvrševalni odbor čeških agrarcev je imel svojo teden- sko sejo. Predsedstvo smatra skupno delo- vanje vseh slojev in stanov izlasti v sedanjem času za zelo važno ter zavrača vsak poizkus, da bi zanašala nesoglasja v posamezne sloje lju- dstva. — To posvarilo bi morali uvaževati tudi mi Slovenci — še posebno mi ob svo- jih skromnih razmerah. V teh težkih časih bi se morale strankarske in razredne razlike umakniti v ozadje in bi morali vsi stati v eni vrsti kot — Slovenci.

Listnica z 8000 kronami ukradena all izgubljena? Na policijskem komisarijatu v ulici dei Bachi se je večeraj zjutraj zgla- sil posestnik Karel Cavesso, ki je prijavi, da je predvečerašnjim popoldne ob treh v ulici del Solitario konstatiral, da nima več pri sebi listnice, v kateri je imel 8000 kron. Rekel je, da ne ve, če je listnico zgubil, ali če mu jo je kdo ukradel. V listnici so bili štiri bankovci po 1000 Kr, a drugih 4000 kron je bilo v bilo v bankovcih po 100, po 50 in po 20 kron. Na bankovcih po 50 Kr so napisana imena Schlaus, Flora, Viccario, Bonivento in Jamšek.

Izjalovljen tatinski pokus na parniku. Neki mornar parnika „Concordia“ je pred- večerašnjim opolodne opazil, da se neki tu- j človek nekam sumljivo šeta po parniku;

ogleduje okoli sebe. Obenem je pa zapazil, da so vrata kajute sobarja Hektorja Depau- lija, odprta. Stopil je bližje, a še predno je došel do kajute je iz iste skočil neki drug človek, ki je takoj z onim, ki se je šetal po parniku, pobegnil. Mornar Fran Popalardo, je začel takoj vpiti, na kar je vse moštvo parnika prihitelo in zdirjalo za bežičima. Ker je parnik „Concordia“ vsidran ob po- mulo sv. Terezije, sta jo bežiča ubrala proti strmini del Promontorio, a moštvo parnika jima je vedno sledilo ter vpilo za njima. Na rečni strmini je pa bežičima zastavil pot neki redar, kateremu se je posrečilo enega vjeti, dočim je drugi zvil nazaj proti me- stu. Aretiranega je redar odvedel na poli- cijski komisarijat v ulici della Muda vecchia, kjer je povedal, da je 26-letni brezposelni pomorskač Ivan Cavesso. Moramo še po- vedati, da se je Cavesso, ko ga je redar aretirat, temu z vso silo uprl in celo grozil redarju, ki je moral potegniti sabljo iz no- žnice. No, med tem je pa prišel na komisa- rijat Fran Popalardo, ki je povedal, da so na parniku konstatirali, da je Cavesso oni, ki se je šetal po parniku in tako stražil, da bi kdo ne zasabil njegovega tovariša, ki je med tem vlomil v sobarjevo kajuto in tam s silo odprl kovček, seveda ne z namenom, da bi kaj spravil vanj, temveč, da bi kaj vzvel iz njega. Med tem je pa na isti komi- sarijat drugi redar privedel drugega človeka: bil je to 24-letni Fran Strauss in v njem je Popalardo spoznal onega, ki je vlomil v so- barjevo kajuto. Na mestu, kjer je bil aretir- an Cavesso, so našli velik žepni nož in vetrih, a na mestu, kjer je bil aretiran Strauss — v ulici dei Lazzaretto vecchio — tudi vetrih. Nato je pa prišel na komisarijat še sobar parnika „Concordia“ Hektor Depauli, ki je povedal, da mu je bila iz kovčega ukradena zlata ura. Straus je trdil, da on ni bil v sobarjevi kajuti, da ni ničesar ukradel in da najdeni vetrih ni njegov; da pa opravi- svoj obisk na parniku, je rekel, da je imel opravila s krmiljarjem Julijem Antoniet- ijem. Cavesso da je bil ž njim, ker sta upala, da jim bo Antonietti plačal za vino. Cavesso jo priznal, da je bil najdeni nož njegov, glede vetriha je pa rekel, da tacega orodja sploh ne nosi pri sebi. Pa kdo bi mu verjel, saj je celo pod posebnim policijs- kim nadzorstvom.

Slovensko gledališče v Trstu. V nedeljo, 7. t. m. ob 4 popoldne se u- prizori, kot poslovlina predstava člana, g. Daneš-Gradiša, burka v 4 slikah

„Pojdimo na Dunaj“ Priredil L. Ogrinc. Režijo vodi g. Daneš-Gradiš. OSEBE: LIPE KRATAVEC, ekonom . . . g. Daneš LIZABETA, njegova sestra . . . g. HELENA, njegova hči . . . g. ZULEC, lekarnar . . . g. CVENKOVIČ, trgovec z železom . . . g. PAVEL PRAVIČNIK, aktar . . . g. EDVARD, natakar . . . g. JEAN . . . g. POLICAJ . . . g. BRUS, komisar . . . g. SODNIJSKI SLUGA . . . g. SREČKO SKOBEČ . . . g. ADAM, njegov pisar . . . g. Kovič . . . g. Čížek

Prva slika se vrši na Vrhniku na Kranjskem v hiši Krtavca, druga v restavraciji na Dunaju, tretja pri sodišču in četrta v skrivnostnem zavodu.

ZDRAVNIK Med. Dr. Karol Perničič ordinira od 11-1 pop. Trst, ulica Ronomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Dr. HORVATH TRST, CORSO ŠT. 17 Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI ŠIBKOST in NERVOZNOST za BOLEZNI v NOGAN in SKLEPIH. Sprejema od 11-1 pop. in 3-6 zvečer ob nedeljah od 10-1.

Dr. PEČNIK Dr. PETSCHNIGG TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1. Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8-9 in 2-3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½-1 in 7-7½

„ Dobroznana mirodilnica „ Iv. Camauli Sv. Ivan - Trst - blizu Mar. doma Velik izbor barv povlak itd. Zaloga za Trst in okolico rednega čaja za otroke in odrasle SLADIN

D. KORSANO Specialist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I. (Palazzo Diana) Za cerkvice Sv. Antona novega. Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop. zenske od 5 do 6 popoldne.

UMETNI ZOBJE PLOMBIRANJE ZOBOV. IZDIRANJE ZOBOV : BREZ BOLEČINE : Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER ZOBOZDRAV- TRST KONC. ZOBNI TEHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

IGNAZIO POTOCNIG TRST ulica Riborgo šte. 28, vogal ul. Beccherie (Podružnica v ulici Barriera vecchia št. 23) Velika izbira moških in deških oblek. Črni in modri paletots. Ranglan, Ul- ster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kozuhovine. Velika izbira moških modre obleke za delavce. Sprejemajo se naročila po meri

Dnevnik „Edinost“ v Trstu je izdal in založil naslednje knjige: 1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60. 2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOL- STEGA«. — Cena 80 vin. 3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslo- venil Josip Knaflič. — Cena K 1.60. 4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergije- vič Turgenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K. 5. »POLJUB«. Povest iz gorskega življe- nja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin. 6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBRE- DNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGO- SLOVANIH«. (Malo odgovora na ško- fa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin. 7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dosto- jevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60. 8. »JURKICA AGIČEVA«. Spisal Ksar- vander-Gjalski. Prevel F. Ore. — Cena K 2.—. 9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič Poslovenil Stejan Klavš. — Cena K 1.60. 10. »JUG«. Historičen roman. Spisal Pro- kop Chocholoušek. Poslovenil H. V. — Cena K 3.—. 11. »VITEZ IZ RDEČE HISE«. (Le Che- valier de Mais'n rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Emilia Ceregato Trst Campo S. Giacomo 2 Priporoča cenjen občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

TISKARNA EDINOST Telet. 11-57 TRST Telet. 11-57 ul. sv. Frančiška As. 20

Izvršuje tiskarska dela v najmodernejšem slogu, bodisi v pripristem ali večbarvnem tisku in po zmernih cenah. — Vizit- nice, vabila, memoran- dum, zavilje, dopisnice okrožnice, pismeni pa- pir, trgovske cenike itd. P. n. naročnikom ugod- i z izvršenjem naročila : v najkrajšem času :

Oglase, poslana, osmrtnice in vsa nazna- nila je pošiljati »Inseratnemu oddelku« »Edinosti«. Trst, ulica Sv. Frančiška št. 20

UMETNI ZOBJE PLOMBIRANJE ZOBOV. IZDIRANJE ZOBOV : BREZ BOLEČINE : Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER ZOBOZDRAV- TRST KONC. ZOBNI TEHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

IGNAZIO POTOCNIG TRST ulica Riborgo šte. 28, vogal ul. Beccherie (Podružnica v ulici Barriera vecchia št. 23) Velika izbira moških in deških oblek. Črni in modri paletots. Ranglan, Ul- ster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kozuhovine. Velika izbira moških modre obleke za delavce. Sprejemajo se naročila po meri

PRIPOROČLJIVE TURBKE Pohoštvo. Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86.— Po- polna spalna soba z žimnicami K 290.— V. Fonderia 12, I. 2318

Razni. Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrtni obrati, h šole, vile itd. Pojasnila daje Kolaršič, ka- varna Corso od 9-11. 3-6 telefon št. 823 41

Cistilo za čevlje parkete in kovine. — G. a. z. o. l. i. & Comp. Via Carpiason 2. Telefon 13-09. Odlikovana tržiška to- varna. 2114

Ivan Krže Trst, Piazza S. Giovanni 1 Zaloga kuhinjskih in kletarskih potreb- ščin od lesa in plešanin, škafov vrent, čebrov in kač, odcevkov, lopat, rošev, sit in bakrovstnih košev, jorbesev in metel ter mnogo drugih v to stroko Priporoča svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje emaila, kostarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglje, sesalje in stekleno posodo za vino.

ARTURO MODRICKY trgov. manufaktur in drobnih predmetov Trst, ul. Belvedere 32. Sivane odeje od kron 6-40 do kron 18, volnene kron 3- do 3-20, beli in pi- sani fustanj, bombaževi in volneni tri- koi za moške, zenske in otroke, volne- nene in svileni šarpe. Izdelano perilo. Platno na mero za rjuhe, žimnice, sraj- ce, ovratnice, zap. stnice, dežniki itd. VELIKANSKA IZBERA. — Zmerne cene.

Fratelli Rauber Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente) Zaloga ustrojenih kož Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specialteta potrebščin za sedlarje.

Karel Delami po visokem c. kr. namestništvu koncesionirani zobotehnik Trst, ulica Belvedere št. 4. III. n. ORDINACIJA od 9 do 1 in od 3 do

Nicolò Cosciancich avt. zobotehnik TRST - ulica Nuova šte. 15, II. nad. sprejema na novo od 9-1 in od 3-7, - TELEFON šte. 25-93.

Prva tržaška tovarna brusnih kamnov, smirka in „corundum“ G. Pilotti-Trst Pisarna: Riva Pescatori 14, Tel. 15-25

Edina primorska tovarna dvokele. TRIBUNA - Gorica, Tržaška ul. 28 prej pivovarna (Ortup). Zaloga dvokele, živalnih in kmetijskih strojev, gra- molonov, orodja, itd. F. BATJEL Gorica, Stolina ul. 2-4 Plaćuje se na obroke. Centi franko.

JOSIP STRUCKEL Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina Nov prihod volnenga blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice. — Svilenina in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega pe- rila in na metre, spodnje srajce moderci. Vezenine in drobnarije, preproge, za- vese, trliž po izjemno nizkih cenah.

MILJAVAC ANTON zaloga vina na Proseku šte. 131 priporoča p. n. občinstvu in gostilni- čarjem svojo najzboornejšo istrsko vino domačega prideika iz Vrsara (Orsera). Cena po dogovoru izven vsake kon- kurence. Prodaje se od ¼ hektolitra naprej.